VALTIOVARAINMINISTERIÖ

12.6.2017

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 9.6.2017

HE 60/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 lisätalousarvioksi

Eduskunnan liikennejaosto on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle vuoden 2017 lisätalousarvioksi teemalla ”Selvitys KymiRing-hankkeesta ja sen rahoituksesta opetus- ja kulttuuriministeriön (mom. 29.90.55) ja liikenne- ja viestintäministeriön (mom. 31.10.77) pääluokassa sekä siitä, miksi päädytty näinkin suureen valtion panostukseen.”

Vuoden 2017 lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan lisättäväksi 3,5 miljoonaa euroa avustuksen myöntämiseen ja maksamiseen KymiRing Oy:lle rakenteilla olevan moottoriurheilukeskuksen rakentamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Avustuksen myöntämisen ja maksamisen ehtona on, että rahoittajien antamin oikeudellisesti pitävin rahoitussitoumuksin voidaan todeta moottoriurheilukeskushankkeen vaatiman koko rahoituksen toteutuvan.

KymiRing Oy rakennuttaa vuokraamalleen alueelle Iitin kuntaan moottoriurheilukeskuksen, joka koostuu kansainväliset standardit täyttävästä moottoriradasta sekä sen yhteyteen rakennettavista rallicross-, karting-, motocross-, speedway- sekä enduroradoista ja niiden edellyttämistä rakenteista. Moottoriurheilukeskuksen yhteyteen on siitä erillisenä tarkoitus toteuttaa myös ajokoulutus- ja liikenneturvallisuuskeskus sekä ajoneuvoteollisuutta palveleva testausympäristö. Hankkeen kokonaiskustannus on arviolta 23 milj. euroa, josta moottoriurheilukeskuksen rakentamiskustannukset ovat noin 16,5 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuosina 2015 ja 2016 myöntänyt KymiRing moottoriurheilukeskuksen rakentamiseen valtionavustusta yhteensä 3 milj. euroa liikuntapaikkojen perustamiskustannuksiin momentille 29.90.50 varatusta rahoituksesta. Lisäksi Hämeen ELY-keskus on myöntänyt ajokoulutuskeskuksen toimintaan yrityksen kehittämisavustusta 0,5 milj. euroa. Nyt ehdotettava avustus perustuisi liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen. Lähikunnat saattavat myös rahoittaa moottoriurheilukeskusta.

Hanke toteutetaan allianssimenettelyllä. Pääurakoitsijaksi on tarjouskilpailun perusteella valittu Destia Oy, joka kuuluu samaan konserniin kuin moottoriurheilukeskuksen maa-alueen pääosan omistava yhtiö. Radan rakennustyöt on aloitettu syksyllä 2015, mutta ne ovat olleet keskeytyksissä.

Valtionavustuksen tarkoituksena on varmistaa rakennustöiden jatkuminen ja hankkeen toteutuminen. Ennen valtionavustuksen myöntämistä on tarkoitus oikeudellisesti pätevällä tavalla varmistua siitä, että hankkeen vaatima kokonaisrahoitus on saatu hyväksyttävin sitoumuksin koottua ja hanke on näin toteutumassa.

Hankkeeseen liittyy momentilla 31.10.77 oleva liikennehanke vt 12:lla.

Valtiovarainministeriön lausunto

Opetus- ja kulttuuriministeriö on toimivaltainen viranomainen myönnettäessä valtionavustusta liikuntapaikkarakentamiseen. KymiRing moottoriurkeilukeskus on tunnistettu kansallisesti merkittäväksi hankkeeksi. Avustusmäärä voidaan harkita tapauskohtaisesti. Tätä tukee myös se, että opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan valtion liikuntaneuvoston hyväksymässä Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjassa tällaista hanketta eivät koske normaalihankkeille määritellyt avustuksen enimmäismäärät. Lisätalousarvioesityksessä ehdotettavalla valtionavustuksella on tarkoitus osoittaa valtion sitoutuneisuus hankkeen toteuttamiseen ja etenemiseen sekä samalla varmistaa muiden rahoittajatahojen osallistuminen sen rahoittamiseen asettamalla tämä ehdoksi valtionavustuksen myöntämiselle. Tavoitteena on varmistua hankkeen kokonaisrahoituksesta ja sitä kautta myös valtion panoksen enimmäismäärästä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan moottoriurheilukeskuksen rakentamiseen vuosina 2015 ja 2016 myönnetyistä avustuksista on tähän mennessä maksettu maksatuspyyntöjen perusteella 80 % eli 2,4 miljoonaa euroa (eli hanke on 50 % valmis).

Moottoriurheilukeskuksen yhteyteen tästä erillisenä kokonaisuutena rakennettava ajokoulutus- ja liikenneturvallisuuskeskus tulisi palvelemaan myös puolustusvoimien ja oppilaitosten kuljettajakoulutuksen tarpeita.

Vt 12 Tillola–Keltti -hankkeelle osoitetaan 14 miljoonaa euroa sopimusvaltuutta. Valtuuden käytöstä aiheutuvat määrärahatarpeet: 7 milj. euroa vuonna 2017 ja 7 milj. euroa vuonna 2018. Hankkeeseen voidaan sitoutua ja ryhtyä vasta, kun momentilla 29.90.55 oleva avustus on myönnetty. Hankkeen tarkoituksenmukaisuus on osaltaan riippuvainen KymiRing moottoriurheilukeskuksen toteutumisesta. Liikennehankkeeseen ei tule sellaisenaan ryhtyä ennen kuin moottoriurheilukeskuksen kokonaisrahoitus ja toteutuminen on varmistunut.

Valtatien 12 yhteysväli Lahti (vt 4) – Kouvola (vt 6) on valtakunnallisesti tärkeä osa itä-länsisuuntaista päätieverkkoa ja kansallisesti kattavaa TEN-T verkkoa. Nykyään valtatie on leveä mutta turvaton. Lisäksi valtateiden 6 ja 12 risteyksenä sijaitsevan Keltin eritasoliittymän ongelmana on Kouvolan suunnan erkanemisramppi, jonka liikennevaloliittymä ruuhkauttaa ajoittain valtatien 6 liikennettä. Valtatien 12 yhteysvälin Lahti–Kouvola itäpäähän toteutetaan KymiRingin moottoriratakeskus, jonne ei ole liikenteellisiä edellytyksiä valtatieltä.

Tiejakson liikennemäärä (KVL 2015) tarkastelujaksolla on 7000–8000 ajoneuvoa/vrk. Raskaan liikenteen osuus on huomattavan suuri (14 %). Leveäpientareisen tien (leveys 13,5 m) geometria on hyvä ja liittymiä on melko vähän. Suuret ajonopeudet lisäävät turvattomuutta. Vuosina 2011–2015 jaksolla on tapahtunut 14 henkilövahinko-onnettomuutta, joista kaksi olivat kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. Viimeisin kuolemaan johtanut onnettomuus tapahtui syksyllä 2016.

Hankkeessa valtatielle 12 rakennetaan keskikaiteellinen ohituskaistatie 5 kilometrin matkalle. Ohituskaistatien rinnalle tehdään uutta rinnakkaista maantietä 6,8 kilometrin matkalle, jolle paikallinen ja kevyt liikenne ohjataan. Kontjärven kohdalla valtatien liikennemelua torjutaan melusuojauksilla. Ohituskaistaosuuden keskivaiheille tehdään rakenteilla olevan KymiRingin moottoriratakeskuksen kohdalle eritasoliittymä, joka palvelee alueelle kehittyvää maankäyttöä. KymiRing -rata-alueen mitoitus tähtää 70 000–100 000 henkilön massatapahtumiin, minkä lisäksi alueelle on suunniteltu muuta merkittävää liikennetarvetta

lisäävää maankäyttöä. Yksityisteiden liittymät poistetaan valtatieltä samalla, kun valtatien rinnakkaista maantieverkkoa täydennetään. Kulku kiinteistöille tapahtuu rinnakkaistien kautta. Lisäksi nykyistä Keltin eritasoliittymää parannetaan pohjoispuolen uusilla rampeilla ja meluntorjunnalla. Liikennevalot ja vasemmalle kääntymiset poistetaan Keltin liittymässä.

Valtatien 12 välin Tillola–Keltti tiesuunnitelman tarkistus on valmistunut toukokuussa 2015. Liikennevirasto on tehnyt tiesuunnitelmasta hyväksymispäätöksen 16.12.2016. Päätös tuli lainvoimaiseksi helmikuussa 2017. Syksyllä 2016 Kaakkois-Suomen ELY-keskus on alkanut laatia hankkeen toteuttamisen hankintaa palvelevaa tiesuunnitelman täydennyssuunnitelmaa, joka valmistui maaliskuussa 2017.

Hankkeen kustannusarvio on 17,2 milj. euroa (ind. 114,6; MAKU 2010=100), josta valtion osuus on 14,0 milj. euroa sekä kuntien ja johto- ja laiteomistajien osuus 3,2 milj. euroa. Keltin eritasoliittymän parantamisen rakennuskustannukset 3,2 milj. euroa sisältyvät hankkeeseen. Hankkeen H/K on 1,2.